

АЗƏРБАЈЧАН КИТАБХАНА ИШИНИН ИНКИШАФЫ АССОСИАСИЈАСЫНЫН

НИЗАМНАМƏСИ

1. Умуми гайдалар

1.1. Азәрбајчан Республикасынын мүстәгил вә демократик чәмијјәт гурмаг амалы илә инамла аддымладыгы шәраитдә халгымызын чохәсрлик мәнәви сәрвәтләрини мұһафизә вә тәблиғ едән китабханалар чидди проблемләрлә гаршылашырлар.

Чәмијјәтдә мұһүм информасија, мәдәнијјәт, маарифчилик, тәһсил вә тәрбијә функцијаларыны һәјата кечирмәклә онун интеллектуал потенциалынын инкишафына сәмәрәли тәһсир кәстәрән китабханаларын фәалијјәтинин мөзмун, мадди-техники база вә идарә олунма бахымындан јениләшмәси вәзифәләри, еләчә дә сон вахтлар бу сәһәдә кетдикчә дәринләшән дурғунлуғ мейлләри Азәрбајчанда китабхана ишинин инкишафы Ассосиасијасынын јарадылмасы зәрурәтини ирәли сүрүр.

1.2. Азәрбајчан китабхана ишинин инкишафы ассосиасијасы өзүнүн идарә принципинә әсасланан, Азәрбајчан Республикасы ганунларына, дикәр норматив актлара, “Китабхана иши һаггында” Азәрбајчан Республикасынын ганунуна вә бу Низамнамәјә ујғун сурәтдә фәалијјәт кәстәрән пешәкар көнүллү ичтимаи бирликдир.

2. Ассосиасијанын мөгсәд вә вәзифәләри.

Фәалијјәт формалары

2.1. Ассосиасијанын әсас мөгсәди китабханаларын вә дикәр мараглы тәшкилатларын фәалијјәтини әлагәләндирәрәк, өлкәдә китабхана ишини милли ән’әнәләрә вә мүасир дүнја стандартларына ујғун шәкилдә тәшкил етмәк, чәмијјәтин бүтүн үзвләринин китабхана сәрвәтләриндән там вә азад истифадә етмәсинә даир конститусија һүғугларыны тәһмин етмәк, китабханаларын мадди-техники базасыны инкишаф етдирмәк, китабхана ишчиләринин пешә вә социал һүғугларыны мұдафиә етмәкдән ибарәтдир.

2.2. Ассосиасија ашағыдакы везифәләрин һәјата кечирилмәсинә көмәклији өз гаршысында мөгсәд гојур:

— өлкәдә китабхана ишинин елми әсаclarла инкишаф етдирилмәси;

— әһалијә китабхана хидмәтинин демократикләшдирилмәси вә дүнја стандартларына ујғунлашдырылмасы;

— китабханаларын өлкәдә вә дүнјада нәшр едилән јени әдәбијат вә диқәр информасија дашыјычылары илә там, мүнтәзәм вә оператив тәһиз едилмә системинин формалашдырылмасы;

— китабханаларын мадди-техники базасынын мөһкәмләндирилмәси, онларын мүасир аваданлыг вә техники васитәләрлә тә’мин едилмәси;

— китабхана-информасија просесләринин автоматлашдырылмасы истигамәтиндә тәдбирләрин һәјата кечирилмәси;

— китабхана ишинин оптимал елми-методик тә’минаты;

— китабханашүнаслыг саһәсиндә елми тәдгигатларын кенишләнмәси;

— китабханаларын фәалијәтиндә өзүнүндәрә системинин формалашдырылмасы;

— китабхана маркетингинин формалашмасы;

— гејри-дөвләт, бәләдијә вә шөхси китабханаларын јарадылмасына вә фәалијәт көстәрмәсинә көмәклик;

— китабханачылыг тәһсили вә китабхана ишчиләринин пешә сөвијәсинин инкишаф етдирилмәсинә јөнәлмиш тәшкилати-методики тәдбирләрин кечирилмәси;

— өлкә китабханаларынын дүнја китабхана тәшкилатлары (ассосиасија, чәмијәтләр вә с.) илә әлагәләринин јарадылмасы вә инкишаф етдирилмәси;

— китабханачыларын пешә вә социал һүгугларынын мүдафиә едилмәси, китабхана ишчиләринин мадди-мәишәт шәраитинин јахшылашдырылмасына көмәклик;

— өлкәдә китабханачы пешәсинин социал статусу вә нүфузунун јүксәлмәсинә јөнәлмиш тәдбирләрин һәјата кечирилмәси;

— чәмијәтдә китабхана ишинин һүгуги базасынын формалашмасында иштирак етмәк;

3.3. Көстәрилән везифәләри һәјата кечирмәк үчүн Ассосиасија;

— XXI әсрдә Азәрбајчанда китабхана ишинин инкишафынын мүнһүм истигамәтләринин комплекс програмыны һазырлајыр вә истифадә үчүн тәклиф едир;

— китабханаларын фәалијәтинин һүгуги базасыны формалашдырмаг мөгсәдилә китабхана ишинин мүнһүм истигамәтләри үзрә норматив актларын лајиһәсини тәртиб едәрәк ганунверичилик органларына тәгдим едир, диқәр мувафиг норматив сәнәдләрин һазырланмасында иштирак едир вә онларын китабханачылыг тәчрүби ишиндә тәтбигинә көмәклик вә нәзарәт едир;

— өлкәдә китабхана ишинин инкишафына јөнәлмиш тәшәббүсләри вә тәклифләри ашкара чыхарыр, онларын һәјата кечирилмәсинә көмәклик едир;

— китабханашүнаслыг саһәсиндә елми тәдгигатлары кенишләндирирмәк мөгсәдилә мүсабигәләр тәшкил едир, гијмәтли тәдгигатлар үчүн вәсайт вә мукафатлар тә’сис едир;

— китабхана ишинин актуал проблемләринә һәср едилмиш рекионал өлкә вә бејнәлхалг мүшавирә, семинар, конфранс, музакирә, симпозиум вә с. тәдбирләр кечирир;

— өлкә китабханаларынын бејнәлхалг информасија базаларына, глобал компүтер шәбәкәләринә вә о чүмләдән интернетә дахил олмасы истигамәтиндә тәшәббүс вә фәалијәт көстәрир;

— китабхана системинин тәкмилләшдирилмәси мөгсәдилә Азәрбајчанда фәалијәт көстәрән дөвләт, гејри-дөвләт бејнәлхалг тәшкилатлары илә сых әлагәләр јарадараг грантларын алынмасы үчүн мувафиг програмларын һазырланмасында иштирак едир вә тәшкилати-методики тәдбирләр һәјата кечирир;

— китабханаларын мадди-техники тә’минатына јардым көстәрмәк мөгсәдилә ишкүзар даирәләрдән, ичтимаи тәшкилатлардан, идарә, мүәссисә вә ајры-ајры вәтәндашлардан хејријә едәмәләринин, ианәләрин вә диқәр кәлирләрин әлдә едилмәси истигамәтиндә фәалијәт көстәрир;

— китабхана аваданлыгы истәһсал вә тә’мир едән јардымчы мүәссисәләр тә’сис едир;

— китабхана ишинин инкишафында хүсуси хидмәтләри олан көркәмли мүтәхәссисләрә, әмәк ветеранларына мадди-мә’нәви јардым көстәрир;

— китабхана ишчиләри үчүн пешә клубу, турист групплары тәшкил едир, онларын истираһәти вә сағламлыгы үчүн тәдбирләр һәјата кечирир;

— китабханачылыг тәһсили мүәссисәләринә тәшкилати-методики јардым көстәрир, хүсуси фәргләнән тәләбәләр үчүн фәрди тәгаүдләр тә’сис едир;

—перспективли җытабханачы кадрларын харичи өлкөлөрдө тәһсил алмасыны вә җытабханаларда стажорлуҗ кечмәсини тәшкил едир;

—җытабхана ишинә даир хусуси мәтбуат органы тә'сис едир;

—нәшријат, чилдләмә вә дикәр фәалијәт нөвләри илә мәшғул олур;

—информасија органлары, архив мүәссисәләри, музејләр, дикәр мәдәнијәт вә тәһсил мүәссисәләри вә тәшкилатлары илә ишкүзар әлагәләр јарадыр, биркә тәдбирләр кечирир.

3. Ассосиасијанын үзвләри, тәшкилати гурулуш.

Ассосиасијанын үзвләри

3.1. Ассосиасија колектив вә фәрди үзвләрдән ибарәтдир. Ассосиасијанын иллик үзвлүк һаггыны өдәјән Азәрбајҗан Республикасы вә харичи өлкөләрин вәтәндашлары онун фәрди үзвү, җытабханалар, мәркәзләшдирилмиш җытабхана системләри, дикәр тәшкилатлар вә әмәк колективләри исә колектив үзвү ола биләр;

Ассосиасијанын үзвлүјүнә гәбул мәсәләси мүвафиг әризәләр әсасында Ассосиасијанын идарә һеј'әти тәрәфиндән һәлл едилир.

3.2. Ассосиасијанын үзвлүк һаггынын мәбләғи онун конфрансында мүәјјән едилир.

3.3. Ассосиасијанын үзвләри ашағыдакы һүғуғлара малиқдир:

—ассосиасијанын рәһбәр органларына сечмәк вә сечилмәк;

—ассосиасијанын кечирдији тәдбирләрдә иштирак етмәк;

—ассосиасијанын фәалијәти илә әлагәдар тәклифләр ирәли сүрмәк;

—ассосиасијанын тә'сис етдији тәғаүдләри алмағ вә дикәр имтијазлардан истифадә етмәк;

—өз арзусу илә ассосиасијадан чыхмағ.

4. Ассосиасијанын тәшкилат структури вә идарәетмә органлары

4.1. Ассосиасијанын али органы конфрансдыр. Конфранслар арасы дөврдә исә онун рәһбәр органы идарә һеј'әтидир.

Конфранс дөрд илдә бир дәфә чағырылыр. Үзвләринин вә сечилмиш нүмајәндәләрин үчдә ики һиссәси иштирак етдикдә конфранс сәләһијәтли сајылыр.

4.2. Ассосиасијанын конфрансы:

—ассосиасијанын идарә һеј'әтинин вә тәфтиш комиссијасынын һесабатларыны мүзакирә вә тәсдиг едир;

—идарә һеј'әтинин вә тәфтиш комиссијасынын тәркибини сечир;

—ассосиасијанын президентини, витсе-президентләрини вә мәс'ул катибини сечир.

Бүтүн гәрарлар ачығ сәсвермә јолу илә садә сәс чоһлуғу әсасында идарә һеј'әти тәрәфиндән гәбул едилир.

Сәсвермә гәдасы Ассосиасија идарә һеј'әти тәрәфиндән мүәјјәнләшдирилир.

4.3. Ассосиасијанын идарә һеј'әти:

—ассосиасијанын ишинә үмуми рәһбәрлик едир, онун фәалијәт програмыны, малијә планларыны, мәдахил вә мөхарич сметаларыны тәсдиг едир;

—ассосиасијанын нәздиндә олан пешә комиссијаларынын, мүәссисәләрин вә дикәр органларын фәалијәтини истигамәтләндирир, онларын тә'сис вә ләғв олунмасы һаггында гәрарлар гәбул едир;

—ассосиасија тәрәфиндән ајрылан тәғаүд, мүкафат, јардым вә дикәр пул вәсаитләринин мигдарыны мүзакирә вә тәсдиг едир;

—ассосиасијанын чари ишләри илә мәшғул олур;

—идарә һеј'әтинин ичласлары илдә ики дәфәдән аз олмамағла кечирилир: идарә һеј'әтинин үзвләринин јарыдан чоһу ичласда иштирак етдикдә, о, гәрар гәбул етмәк һүғуғуна малиқ олур; гәрарлар ачығ сәсвермә јолу илә, сәс чоһлуғу әсасында гәбул едилир;

—ассосиасијанын президенти ејни заманда идарә һеј'әтинин сәдри вәзифәсини дашыјыр. Президент олмадыгда идарә һеј'әтинә сәдрлик витсе-президентләр тәрәфиндән һәјата кечирилир.

4.4. Ассосиасијанын даими комиссијалары

Ассосиасијанын нәздиндә ашағыдакы даими комиссијалар тәшкил едилир:

—җытабханаларын җытаб тәһһизаты;

—җытабханаларын мадди-техники тә'минаты;

—җытабхана ишинин автоматлашдырылмасы;

—җытабхана маркетинги;

- китабхана ишинин елми-методик тә'минаты;
- китабханачылык тәһсили;
- китабханачыларын социал мүдафиәси;
- китабхана шөбәкәләри вә бирликләри илә иш;
- бејнәлхалг әлагәләр;
- нәшријат иши;
- библиографик иш;
- тәфтиш комиссијасы.

Даими комиссијалар өз тәркибиндә сәдр вә катиб сечир. Комиссијаларын фәалијәтинә ассосиасијанын үзвләри илә јанашы дикәр мүтәхәссисләр дә чәлб едилә биләр.

Тәфтиш комиссијасы:

- ассосиасијанын малијјә фәалијәтинә нәзарәт едир, онун малијјә әмәлијатларыны тәфтиш едир;
- ассосиасијанын идарә һеј'әтинин үзвләри тәфтиш комиссијасына сечилә билмәвләр;
- тәфтиш комиссијасы өз фәалијәти һаггында конфранс гаршысында һесабат верир.

5. Ассосиасијанын вәсаити вә малијјә-тәсәррүфат фәалијәти

Ассосиасијанын фәалијәти өзүнүмалијјәләшдирмә јолу илә һәјата кечирилир.

5.1. Ассосиасијанын малијјә мәнбәләри ашағыдакылардыр:

- ассосиасијаја дахил олан ајры-ајры шәхсләрин, китабхана коллективләринин вә дикәр мүәссисәләрин үзвлүк һаггындан ајрылан мәнбәг. Ајрылачаг мәнбәгин мигдары һәр ил идарә һеј'әтинин гәрары илә тәсдиг олунур;
- нәшријат, чилдләмә вә дикәр фәалијјәт формасындан әлдә едилән кәлирләр;
- тәшкилатларын вә ајры-ајры шәхсләрин һејријә ианәләри;
- һејријә тәдбирләриндән әлдә едилән кәлир (сәркиләр, мүһазирәләр вә с.).

5.2. Бүтүн пул вәсаитләри Ассосиасијанын чари һесабына кечирилир.

5.3. Ассосиасијанын пул вәсаити идарә һеј'әти тәрәфиндән тәсдиг олунмуш смета үзрә ашағыдакы гәјдада хәрчләнир;

- мүкафат вә тәгаүдләрин тә'сис едилмәси;

- мүсабигәләрин кечирилмәси;
- китабхана ишчиләринин социал-мәишәт проблемләринин һәлл едилмәси;
- ассосиасијанын чари фәалијјәтинин тә'мин едилмәси вә онун пуллу апаратынын сахланылмасы;
- бејнәлхалг фәалијјәт илә әлагәдар олан тәдбирләрин малијјәләшдирилмәси;
- ассосиасијанын нүмајәндәләринин е'замијјә хәрчләринин өдәнилмәси;
- низамнамәдә нәзәрдә тутулан башга тәдбирләрин хәрчләринин өдәнилмәси.

6. Ассосиасијанын һүгуги вәзијјәти

6.1. Ассосиасија бу низамнамәдә нәзәрдә тутулан мәгсәд вә вәзифәләри һәјата кечирмәк үчүн бүтүн һүгуглара малик олан һүгуги шәхс кими фәалијјәт кәстәрир.

6.2. Ассосиасијанын өз хидмәти штампы, ады үстүндә олан дәјирми мөһүрү вардыр.

6.3. Ассосиасија үзвләринә үзвлүк билети верилир вә һәммин билетләр президент вә ја витсе-президентләр тәрәфиндән имзаланыр вә мөһүр илә тәсдиг едилир.

6.4. Ассосиасијанын өзү, һабелә онун тә'сис етдији јардымчы мүәссисәләр, веркиләрдән, дәвләт рүсумларындан вә дикәр жыгымлардан азаддыр.

6.4. Ассосиасијанын гәрәркаһы Бақы шөһәриндә јерләшир.

7. Ассосиасијанын јенидән тәшкил едилмәси вә онун фәалијјәтинә хитам верилмәси

7.1. Чәмијјәт ашағыдакы һалларда ләғв едилмиш һесаб едилир:

- Үмуми жыгынчағын (конфрансын) гәрары илә;
- мәһкәмәнин гәрары илә;

—ғанунверичилкдә нәзәрдә тутулан дикәр һалларда.

7.2. Чәмијјәт ләғв едилдији тәгдирдә ләғветмә комиссијасы јарадылыр. Ләғветмә комиссијасы јарадылдығы андан чәмијјәтин идарәчилији илә әлагәдар бүтүн сәләһијјәтләр она кечир. Ләғветмә комиссијасы ләғветмә балансыны тәртиб едир. Чәмијјәтин ләғви заманы бүдчә илә һесаблашмалардан вә

кредиторлардан төлөблөри өдөнүлдүктөн сонра галан эмлак ганунверичиликлө мүөјјөн едилмиш низамнамө мөгсөдлөрүнө јөнөддилик.

7.3. Ассосиасијанын низамнамөсиндө өлавө вө дәјишикликлөр онун баш конфрансында садө сөс чохлауу илө едиллик.

7.4. Бу низамнамө илө нөзөрдө тутулмајан дикөр мөсөлөлөр ганунверичилијө ујун гајдада һөлл едиллик.